

Kontratypy pozaustawowe w polskim prawie karnym

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Spis treści

Od Autora	XIX
Wykaz skrótów	XXI
Wykaz literatury	XXIX
Wykaz orzecznictwa	LXV
Wykaz źródeł internetowych	LXIX
Wprowadzenie	1

Część I

Rozdział I. Bezprawność jako element struktury przestępstwa w nauce prawa karnego	11
§ 1. Bezprawność jako element struktury przestępstwa w głównych kierunkach nauki prawa karnego	11
I. Bezprawność – wstęp do analizy zagadnienia	11
II. Bezprawność w szkole klasycznej i neoklasycznej prawa karnego	15
III. Bezprawność w świetle finalistycznej koncepcji przestępstwa ..	18
IV. Bezprawność w ramach teorii funkcjonalnej przestępstwa	25
§ 2. Pozycja bezprawności w strukturze przestępstwa w nauce polskiej .	26
I. Monistyczne ujęcie bezprawności	27
1. Koncepcja norm sprzężonych w ujęciu <i>Andrzeja Zolla</i>	27
2. Źródła norm sankcjonowanych w ujęciu <i>A. Zolla</i> , bezprawność w poglądach <i>A. Zolla</i> i <i>W. Wróbla</i>	31
§ 3. Źródła norm sankcjonowanych w prawie karnym między monistycznym a pluralistycznym ujęciem bezprawności	38
I. Normy sprzężone w prawie karnym oraz ich źródła	38
1. Przepis prawa, norma prawna oraz koncepcja norm sprzężonych	38
2. Przepisy prawa karnego jako źródło obu norm prawno-karnych w poglądach doktryny	42
II. Źródła norm sankcjonowanych – stanowisko własne	44
1. Przepisy prawa karnego stanowiące źródło norm sankcjonowanych	44
2. Uadekwatnianie niezupełnych norm sankcjonowanych	49
	IX

III. Relacje między znamionami typu czynu zabronionego a normami sprzężonymi	52
1. Zasadność wyróżniania sfery bezprawności i sfery karalności	52
2. Znamię skutku oraz znamię strony podmiotowej a norma sankcjonowana	55
§ 4. Bezprawność karna jako przesłanka odpowiedzialności karnej	61
I. Wprowadzenie	61
II. Dobro społeczne, dobro prawne i dobro prawnokarne chronione	63
1. Dobra społeczne a dobra prawne	63
2. Dobra prawnokarne chronione	69
3. Przydawanie prawnokarnej ochrony dobrom prawnym a zasada proporcjonalności. Kryminalizacja jako rozstrzyganie pierwotnej kolizji dóbr	82
III. Charakter prawny kontratypu w nauce prawa karnego	90
1. Kontratyp w ramach teorii negatywnych znamion typu czynu zabronionego	90
2. Kontratyp jako okoliczność uniemożliwiająca aktualizację zakresu zastosowania normy sankcjonowanej	97
3. Kontratyp jako okoliczność usprawiedliwiająca dokonane naruszenie normy sankcjonowanej	100
4. Kontratyp jako okoliczność uniemożliwiająca aktualizację normy sankcjonującej	105
Rozdział II. Bezprawność oraz charakter prawny kontratypu – stanowisko, własne przesłanki kontratypizacji	113
§ 1. Charakter bezprawności karnej oraz kontratypów	113
I. Kontratyp jako okoliczność ograniczająca zakres zastosowania normy sankcjonowanej	113
1. Uzasadnienie wybranej koncepcji	113
2. Krytyka pozostałych teorii	118
II. Społeczne niebezpieczeństwo i społeczna szkodliwość czynu a bezprawność karna	127
1. Społeczne niebezpieczeństwo czynu	127
2. Społeczna szkodliwość czynu	132
III. Pierwotna i wtórna legalność w przyjętej koncepcji bezprawności karnej	136
1. Uzasadnienie przyjęcia podziału na pierwotną i wtórna legalność	136
2. Pierwotna legalność a wtórna legalność	138

Rozdział III. Społeczna akceptowalność zachowań jako brak naruszenia reguł postępowania z dobrem prawnym oraz brak godzenia w dobro prawne jako przykład czynów pierwotnie legalnych	149
§ 1. Pierwotna legalność w postaci braku naruszenia reguł postępowania z dobrem prawnym	149
I. Społecznie akceptowalny sposób obcowania z dobrem	149
1. Społeczna akceptowalność zachowań i jej uzasadnienie	149
2. Reguły postępowania z dobrem jako wyznaczniki granic akceptowalnego społecznie sposobu obcowania z nim	156
II. Granice akceptowalnego społecznie sposobu obcowania z dobrem prawnym	161
1. Opłacalność społeczna jako wyznacznik akceptowalnego sposobu obcowania z dobrem	161
2. Kategorie zachowań społecznie opłacalnych	163
3. Zachowania społecznie nieakceptowalne oraz zachowania nieryzykowne a reguły postępowania z dobrem	168
III. Tak zwany kontratyp dozwolonego ryzyka zwykłego a pierwotna legalność ryzyka zwykłego	170
1. Kontratyp dozwolonego ryzyka zwykłego i jego znamiona	170
2. Krytyka koncepcji tzw. kontratypu dozwolonego ryzyka – stanowisko własne	171
IV. Miejsce reguł postępowania z dobrem prawnym w sferze bezprawności	173
1. Reguły postępowania z dobrem w sferze bezprawności w poglądach doktryny prawa karnego	173
2. Reguły postępowania z dobrem w sferze bezprawności – stanowisko własne	178
V. Reguły postępowania z dobrem a znamiona typu czynu zabronionego	185
1. Reguły postępowania z dobrem a znamiona typu czynu zabronionego w świetle poglądów doktryny	185
2. Reguły postępowania z dobrem a znamiona typu czynu zabronionego – stanowisko własne	186
3. Zagadnienie szczególnej egzemplifikacji zasad ostrożności w art. 9 § 2 KK	187
4. Zagadnienie szczególnej egzemplifikacji zasad ostrożności w znamionach danego typu oraz problematyka reguł postępowania z dobrem w przypadku typów formalnych .	190
VI. Źródła reguł postępowania z dobrem prawnym	193
1. Źródła reguł postępowania z dobrem – uwagi generalne ...	193

2. Źródła reguł postępowania z dobrem – uwagi szczegółowe	197
VII. Zakres związania jednostki regułami postępowania z dobrem	203
1. Dwa rodzaje wzorców osobowych w prawie karnym	203
2. Normatywny wzorzec osobowy a reguły postępowania z dobrem	206
VIII. Szczególne problemy wynikające z konstruktu reguł postępowania z dobrem	212
1. Pozorna niejednoznaczność wymogów ostrożnego postępowania	213
2. Realna niejednoznaczność wymogów ostrożnego postępowania	215
§ 2. Pierwotna legalność jako brak ataku na dobro prawne	216
I. Brak godzenia w dobro prawne	216
II. Zachowania podejmowane w celu ratowania dobra prawnego	218
1. Zabieg leczniczy jako zachowanie, w którym brakuje ataku na dobro prawne	218
2. Zabieg leczniczy jako zachowanie, w trakcie którego nie są naruszone reguły postępowania z dobrem – stanowisko własne	221
3. Zgoda pacjenta a pierwotna legalność zabiegu leczniczego	225
Rozdział IV. Kontratypy pozaustawowe	227
§ 1. Źródła regulacji kontratypów – pojęcie kontratypu pozaustawowego	227
I. Źródła regulacji kontratypów – kontratyp pozaustawowy	227
II. Wady i zalety pozaustawowej kontratypizacji – przegląd stanowisk	229
III. Zasada demokratycznego państwa prawnego a kontratypy pozaustawowe	233
§ 2. Kontratypy a funkcje gwarancyjna i ochronna prawa karnego	234
I. Funkcje gwarancyjna i ochronna w prawie karnym	234
1. Sprzężenie funkcji gwarancyjnej i ochronnej w prawie karnym	234
2. Zasada <i>nullum crimen sine lege</i> – uwagi ogólne	237
3. Kontratypy a zasada <i>nullum crimen sine lege</i> w nauce prawa karnego	240
4. Kontratypy a zasada <i>nullum crimen sine lege</i> – stanowisko własne	242
§ 3. Kontratypy a zasada podziału władzy	250

I. Zasada podziału władzy w Konstytucji RP	250
II. Kontratypy pozaustawowe a zasada podziału władzy	254
§ 4. Kontratypy a reguła praworządności	258
I. Reguła praworządności i legalizmu w Konstytucji RP	258
II. Kontratypy pozaustawowe a reguła praworządności i legalizmu	260
1. Zamknięty katalog źródeł prawa powszechnie obowiązującego w poglądach doktryny	260
2. Otwarty katalog źródeł prawa powszechnie obowiązującego w poglądach doktryny	261
3. Katalog źródeł prawa powszechnie obowiązującego w Polsce – stanowisko własne	263
§ 5. Pierwotna legalność a reguła praworządności i legalizmu oraz zasady podziału władzy i określoności	268
I. Zarzuty stawiane znamionom pozaustawowym w postaci reguł postępowania z dobrem w świetle poglądów doktryny ...	268
II. Reguły postępowania z dobrem a reguła praworządności i legalizmu oraz zasady określoności i podziału władzy – stanowisko własne	270
§ 6. Kontratypy pozaustawowe a aspekty procesowe	277
I. Wybór właściwej podstawy prawnej umorzenia postępowania bądź uniewinnienia w przypadku powołania się na kontratyp pozaustawowy w świetle poglądów nauki prawa karnego	277
II. Wybór właściwej podstawy prawnej umorzenia postępowania bądź uniewinnienia w przypadku powołania się na kontratyp pozaustawowy – stanowisko własne	279
§ 7. Kontratypy pozaustawowe w niepozytywistycznej koncepcji państwa prawnego	281
I. Pozytywistyczna i niepozytywistyczna wizja państwa prawa ...	281
1. Uzasadnienie wyboru badanej problematyki	281
2. Koncepcja <i>L. Morawskiego</i>	282
II. Kontratypy pozaustawowe w niepozytywistycznej wizji państwa prawnego – ocena stanowiska	286
§ 8. Źródło regulacji kontratypów – stanowisko własne	291
I. Kontratyp ustawowy i kontratyp pozaustawowy	291
II. Akty prawne stanowiące źródła kontratypów	292
1. Konstytucja RP jako źródło kontratypów – krytyka stanowiska	292
2. Ustawa jako źródło kontratypów – krytyka pozaustawowej kontratypizacji	294

Część II

Uwagi wprowadzające	301
Rozdział V. Zgoda dzierżyciela dobra jako samoistna okoliczność uniemożliwiająca przypisanie czynowi cechy bezprawności	305
§ 1. Zgoda dzierżyciela dobrem w poglądach doktryny	305
I. Zgoda „pokrzywdzonego” i zgoda „dysponenta dobrem” w prawie karnym	305
1. Dwie funkcje zgody w prawie karnym jako okoliczności wpływającej na brak bezprawności czynu	305
2. <i>Einwilligung</i> i <i>Einverständnis</i> w nauce niemieckiej, recepcja tego podziału w Polsce oraz krytyka	308
3. Inne teorie dotyczące prawnokarnego charakteru zgody ...	312
II. Charakter dóbr prawnych a zagadnienie zgody	313
1. Dobra dyspozytywne i niedyspozytywne	313
2. Hierarchia dóbr prawnych – dobra dyspozytywne	316
3. Problematyka zgody na narażenie dobra na niebezpieczeństwo oraz przy typizacjach nieumyślnych w świetle poglądów doktryny	321
III. Przesłanki skutecznego wyrażenia zgody w prawie karnym	323
1. Uwagi ogólne	323
2. Cywilistyczne przesłanki skutecznego wyrażenia zgody w prawie karnym oraz krytyka tego stanowiska	324
3. Pojęcie i skuteczność zgody zastępczej	326
4. Podmiotowe oraz przedmiotowe warunki skutecznego udzielenia zgody w doktrynie prawa karnego	327
5. Zgoda domniemana – świadomość udzielonej zgody	332
§ 2. Zgoda dzierżyciela dobra w prawie karnym – stanowisko własne	334
I. Charakter prawny zgody dzierżyciela dobrem	334
1. Jednolity charakter zgody dzierżyciela dobrem	334
2. Katalog dóbr, na których naruszenie bądź narażenie na niebezpieczeństwo podmiot może skutecznie wyrazić zgodę	335
3. Istota pierwotnej legalności w postaci wyrażenia zgody na naruszenie lub narażenie na niebezpieczeństwo dobra prawnego	340
II. Przesłanki skuteczności zgody dzierżyciela dobra	344
1. Wymogi zgody dzierżyciela dobra	344
2. Zagadnienie zgody zastępczej, dorozumianej oraz szczególnych warunków jej skuteczności	347

Rozdział VI. Zwyczaj	351
§ 1. Miejsce zwyczaju w prawie karnym	351
I. Zwyczaj jako źródło prawa. Prawo zwyczajowe	351
II. Zwyczaj jako pozaustawowy kontratyp oraz zachowanie wpływające na pierwotną legalność czynu	354
1. Uwagi ogólne	354
2. Zwyczajowy kontratyp wręczania podarków	355
3. Kontratypy weselne	357
4. Kontratypy cykliczne	359
5. Znamiona „kontratypu zwyczaju” – zwyczaj jako okoliczność powodująca pierwotną legalność czynu	364
§ 2. Wpływ zwyczaju powodujący niemożność przypisania odpowiedzialności karnej – stanowisko własne	366
I. Społeczna akceptowalność zachowań motywowanych kultywowaniem zwyczaju	366
II. Przesłanki, które musi spełnić kultywator zwyczaju, aby jego zachowanie było pierwotnie legalne	368
1. Powszechna akceptacja zwyczaju bądź akceptacja zwyczaju w grupie i jego tolerancja w społeczeństwie	368
2. Cykliczność zwyczajów oraz element podmiotowy w zachowaniu ich kultywatorów jako element ich akceptowalności	370
III. Szczególna rola zwyczaju jako okoliczności współkształtującej zakres normowania niektórych norm sankcjonowanych	372
1. Wprowadzenie	372
2. Pierwotna legalność wręczania wyrazów wdzięczności oraz zachowań pozornie zakłócających spokój publiczny i naruszających normy ruchu drogowego	373
3. Pierwotna legalność posługiwania się nieprzysługującym tytułem, stopniem bądź stanowiskiem oraz zachowań pozornie godzących w ludzką cześć i obyczajność	376
IV. Zwyczaj jako kontratyp oraz okoliczność wyłączająca i zmniejszająca stopień zawinienia – uwagi <i>de lege ferenda</i>	379
Rozdział VII. Ryzyko sportowe	385
§ 1. Charakter ryzyka sportowego w świetle prawa karnego	385
I. Sport a prawo karne	385
II. Definicja i podziały sportu	389
1. Czym jest sport?	389
2. Podziały sportu i naruszenia sportowe	392

III. Zgoda sportowca jako podstawa legalności ryzyka sportowego	394
IV. Kontraktyp dozwolonego ryzyka sportowego	400
1. Znamiona kontraktypu dozwolonego ryzyka sportowego ...	400
2. Krytyka koncepcji „kontraktypu dozwolonego ryzyka sportowego”	404
V. Pierwotna legalność ryzyka sportowego jako zachowania nienaruszającego reguł postępowania z dobrem oraz teorie mieszane	405
§ 2. Wpływ ryzyka sportowego powodujący niemożność przypisania czynowi cechy bezprawności karnej	408
I. Prawnokarny charakter ryzyka sportowego – stanowisko własne	408
1. Społeczna akceptowalność uprawiania sportu	408
2. Charakter i skład reguł sportowych	412
3. Zgoda sportowca jako element aktywności sportowej	419
Rozdział VIII. Oddziaływanie wychowawcze na małoletnich	421
§ 1. Karcenie małoletnich jako kontraktyp oraz jako zachowanie pierwotnie legalne	421
I. Istota karcenia małoletnich	421
II. Znamiona kontraktypu karcenia małoletnich w świetle poglądów doktryny	424
1. Wiek małoletniego	424
2. Podmiot uprawniony do karcenia	425
3. Strona podmiotowa karcącego oraz czas i forma wymierzenia kary	427
III. Pierwotna legalność karcenia małoletnich w świetle poglądów doktryny	433
§ 2. Oddziaływanie wychowawcze na małoletnich – stanowisko własne	434
I. Istota oraz źródła oddziaływania wychowawczego	434
1. Istota oddziaływania wychowawczego	434
2. Normatywne źródła prawa do oddziaływania wychowawczego	435
3. Pozostałe źródła prawa do oddziaływania wychowawczego	439
II. Dyscyplina pozytywna	441
III. Dyscyplina negatywna i jej prawnokarna ocena	442
1. Dyscyplina negatywna w oczach jej przeciwników	442
2. Dyscyplina negatywna w oczach jej zwolenników	446
3. Dyscyplina negatywna – stanowisko własne oraz przesłanki jej stosowania	447

IV. Metody prewencyjne i ich prawnokarna ocena	455
1. Istota metod prewencyjnych	455
2. Warunki prawidłowego stosowania metod prewencyjnych	456
V. Legalne i bezprawne formy oddziaływania wychowawczego ...	458
1. Legalne metody oddziaływania wychowawczego	458
2. Bezprawne metody oddziaływania wychowawczego	461
VI. Problematyka stosowania kar cielesnych	463
1. Definicja kar cielesnych oraz art. 96 ¹ KRO	463
2. Zakaz stosowania kar cielesnych wobec małoletnich przed wprowadzeniem art. 96 ¹ KRO	468
3. Zakaz stosowania kar cielesnych wobec małoletnich przed wprowadzeniem art. 96 ¹ KRO – stanowisko własne	471
4. Stosowanie kar cielesnych wobec małoletnich po wprowadzeniu art. 96 ¹ KRO – teoria a praktyka	475
5. Karzenie cielesne a przesłanki kontratypizacji	480
VII. Prawo karne a proces wychowawczy	481
Rozdział IX. Działalność artystyczna	485
§ 1. Kontratyp działalności artystycznej	485
I. Źródła wolności twórczości artystycznej	485
1. Sztuka a prawo – zagadnienia wstępne	485
2. Wolność artystyczna a inne dobra prawne	486
3. Źródła wolności artystycznej oraz wolności religijnej jako dobra najczęściej z nią kolidującego	489
4. Wolność artystyczna a prawo karne – zakres prowadzonych badań	492
II. Pojęcie sztuki	494
1. Definicja sztuki i artysty	494
2. Sztuka obecnie – postsztuka i jej założenia	498
III. Wolność artystyczna w kolizji z innymi dobrami prawnymi w orzecznictwie międzynarodowym i krajowym	506
IV. Kontratyp sztuki i jego znamiona w piśmiennictwie	510
1. Koncepcja kontratypu sztuki według <i>Nalewajki</i> i <i>Kubiaka</i> oraz jej krytyka	510
2. Inne koncepcje kontratypu sztuki	515
V. Koncepcja pierwotnej legalności działalności artystycznej w świetle poglądów doktryny	518
§ 2. Działalność artystyczna – stanowisko własne	521
I. Wykluczenie pierwotnej legalności działalności artystycznej godzącej w niektóre dobra prawne	521
1. Sztuka a uczucia religijne	521

Spis treści

2. Działalność artystyczna naruszająca inne dobra prawne	525
II. Pierwotna legalność niektórych przejawów działalności artystycznej	528
1. Działalność artystyczna a wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej oraz przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu	528
2. Sztuka a pornografia	532
3. Elementy wpływające na społeczną akceptowalność kontrowersyjnych zachowań twórców – podsumowanie ...	539
III. Działalność artystyczna godząca w inne dobra prawne a przesłanki kontratypizacji – uwagi <i>de lege ferenda</i>	543
Zakończenie	547
Indeks rzeczowy	557

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl